

מאחורי המספרים

סטנדרט בינלאומי להתמודדות רגישת-מגדר עם משבר הקורונה

תמונת מצב מס' 2 - אוקטובר 2020

THE HADASSAH
FOUNDATION

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

יודעת
she knows • هي تعرف

مرکز أدفا
מרכז אדוה
מידע על שוויון וצדק חברתי בישראל

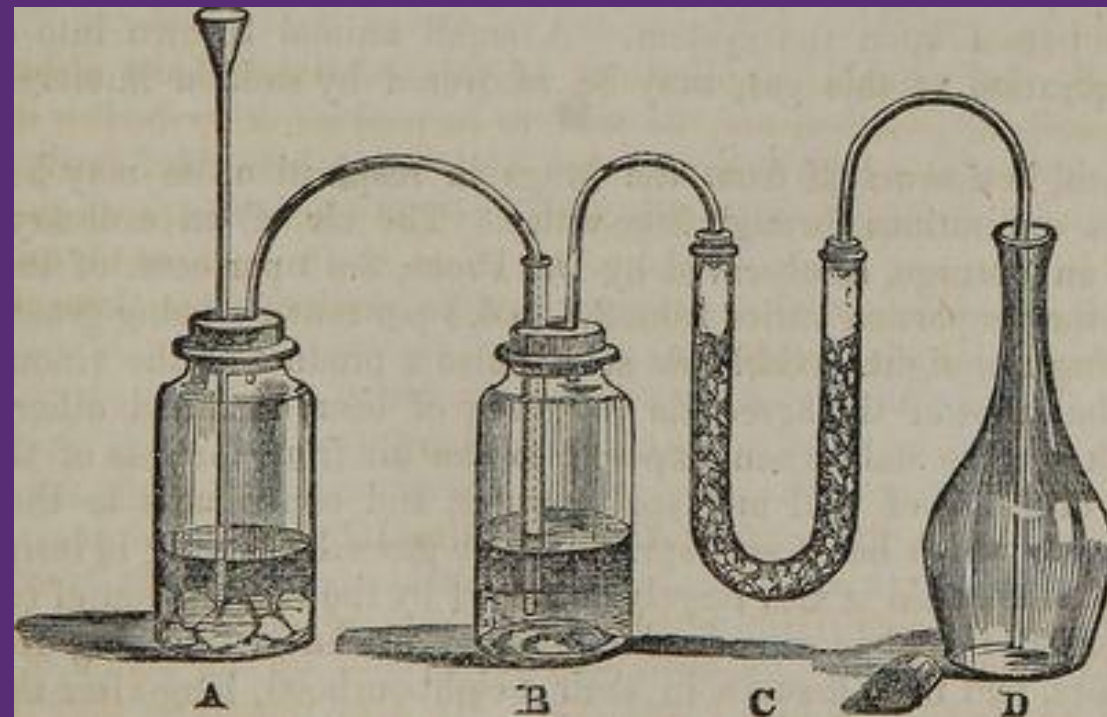
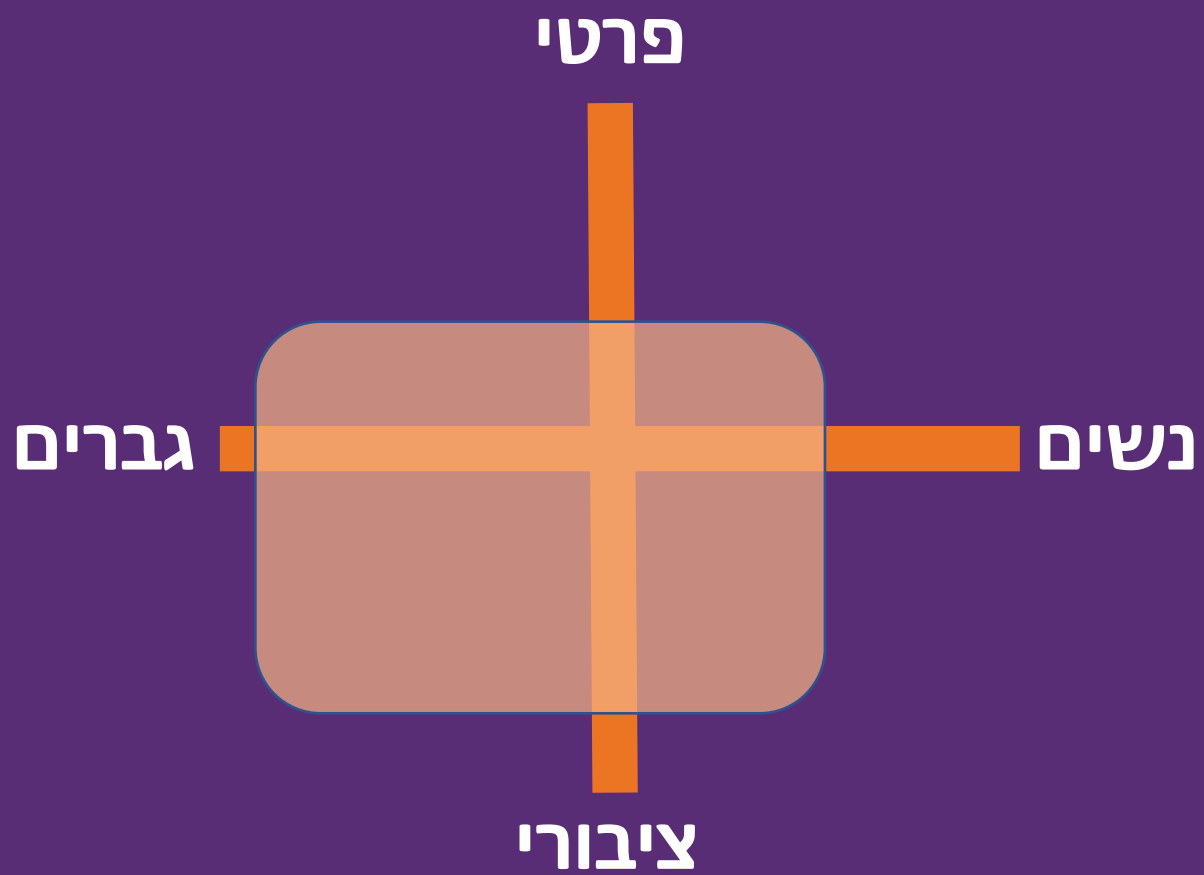
ארגון האו"ם לנשים פרסם המלצה למדדים כמותיים ב-10 תחומי מדיניות¹ שבהם מדינות צריכות להטמיע נקודת מבט מגדרית ולתת מענה לצרכים הייחודיים של נשים, בדגש על נשים מקבוצות חברתיות שונות. להלן דגשים עיקריים להקשר הישראלי:

1	אלימות מגדרית	6	זיקנה
2	תעסוקה ופרנסה	7	צוותים רפואיים
3	נשים בשולי הכלכלה	8	ביטוח ושירותי בריאות
4	עוני ודיור	9	חינוך והשכלה
5	אימהות חד-הוריות	10	שירותי בריאות בתחום של הריון ולידה

חלק ניכר מהנתונים המתפרסמים על ידי מוסדות בישראל אינו מפולח מגדרית ולכן בתחומים רבים חסרים נתונים שיהוו תשתית למדיניות רגישת מגדר. התוצאה היא מדיניות "כללית" ו"ניטרלית" לכאורה.

מדיניות רגישת מגדר

תעסוקה ופרנסה

2

נשים עובדות יותר מגברים במשרות חלקיות ובהסדרי תעסוקה פוגעניים, יש להן ייצוג יתר בקרב מקבלי/ות שכר נמוך והן מרוויחות בממוצע שכר נמוך יותר מאשר גברים.⁵ פערים אלו מתרחבים בזמן משבר. יכולתן של נשים להתפרנס נפגעת, יותר משל גברים, מסגירת מסגרות החינוך והן חשופות לפגיעה בזכויותיהן בעבודה.

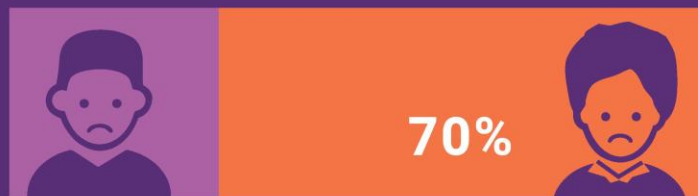
תעסוקה מעוררת

באוגוסט 2020 הוגשו 265 בקשות לפיטורין בגין חוק עבודת נשים (הריון, לידה, הורות או טיפולי פוריות), לעומת 167 באוגוסט 2019.⁸

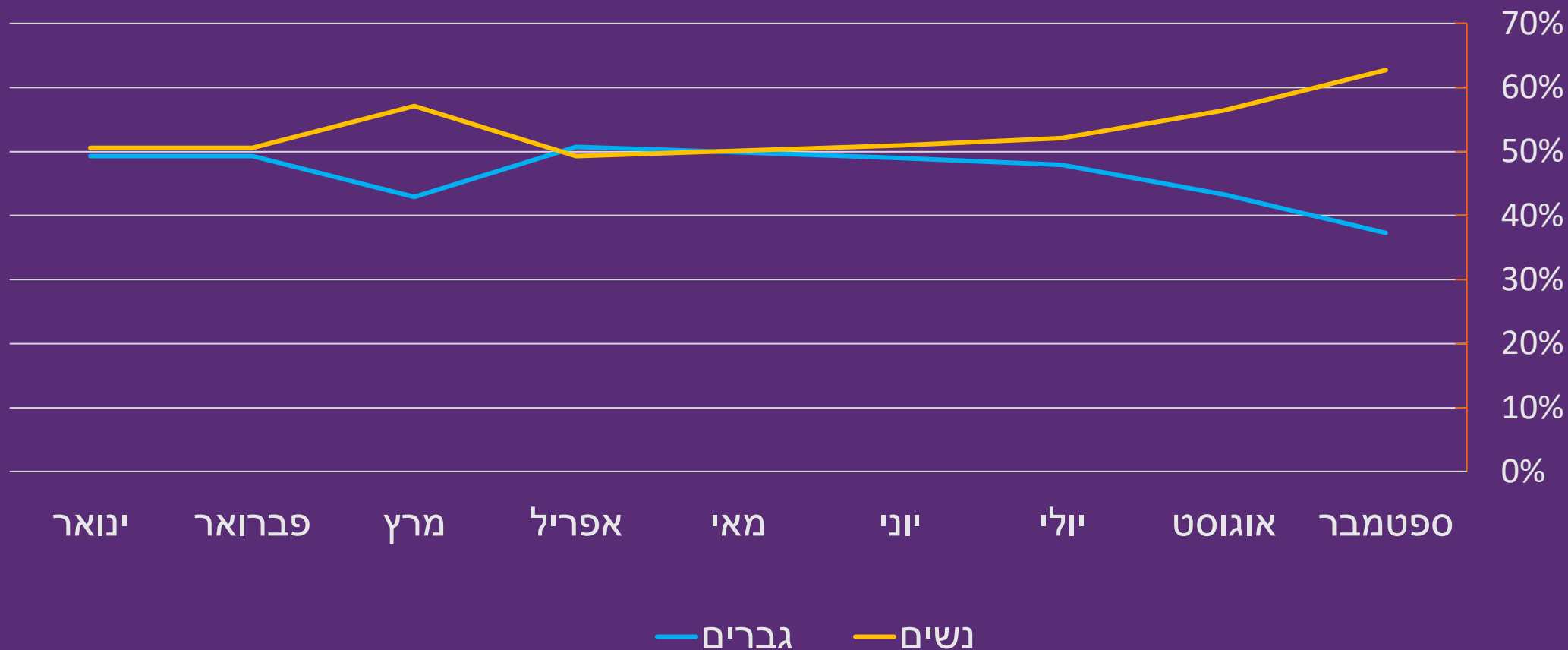

חל"ת שני או יותר

על פי נתוני שירות התעסוקה, מאז תחילת הסגר השני (19 בספטמבר 2020) נרשמו כ-94 אלף דורשי עבודה חדשים לחל"ת שני או יותר, מתוכם - 70% נשים.⁷

שיעור הנשים בקרב הנרשמים החדשים בשירות התעסוקה עמד על 56.3% בחודש אוגוסט.⁶

חינוך והשכלה

9

- נשים מהוות 76% מאנשי ההוראה. עליהן יש להוסיף את המטפלות בילדים - במעונות ובמשפחתונים ואת הסייעות בגנים, בצהרונים ובחינוך המיוחד – רובן ככולן נשים.
- לשיבושים במערכת החינוך השפעה מיידית על תעסוקת אמהות שנאלצות לוותר או לצמצם את עבודתן בשכר על מנת לטפל בילדים ולתמוך בלמידה ברחוק.
- על נשות טיפול והוראה שהן גם אימהות לילדים בגילאי הגן ובית הספר מוטל נטל כפול – הן חיוניות להוראה מרחוק ובמקביל לתמיכה וסיוע לילדות/ים שלהן.

נשים בשולי הכלכלה

3

בחודש יוני 2020, חלקן היחסי של נשים בעבודות הבית עמד על 61% ובעבודות הטיפול על 64% (במשקי בית בהם שני בני הזוג מועסקים)¹¹. נתונים אלו יציבים מחודש מרץ כך שבתקופת הקורונה, אין גידול במעורבות של גברים בעבודות השקופות בבית.

טיפול
בבית
ובמשפחה

61%

מעבודות הבית

64%

מעבודות הטיפול

אלימות מגדרית

1

נשים חשופות יותר לאלימות מסוגים שונים בתוך המשפחה - פיזית, כלכלית ומינית. מגיפת הקורונה, שחייבה הסתגרות והגבלות על התנועה, העלתה את הסיכון לנשים בתוך בתיהן.

■ בחודשים מאי-יולי 2020 התקבלו כמעט 2,000 פניות למוקד 118 של משרד הרווחה בגין אלימות בין בני זוג.³

■ רצח מכוון של נשים: במהלך החודשים מרץ-אוגוסט 2020 נרצחו 14 נשים על ידי בני זוגן או בני משפחה.⁴

סך כל התיקים שנפתחו בגין אלימות כלפי נשים במשפחה בין החודשים מאי-יולי 2020 עמד על

4,700

בהשוואה ל-4,050 בתקופה המקבילה ב-2019 (עליה של 16%).²

עדיין ההערכה היא שקיים תת-דיווח משמעותי ביחס לאלימות במשפחה.

עוני ודיור

4

הסיכונים לא נשים בעוני בתקופת הקורונה גבוהים יותר (חוסר יכולת לרכוש מלאי של מוצרים חיוניים ותרופות, יכולת פחותה להישאר בסגר בבית, נגישות מצומצמת יותר לשירותים רפואיים), ונשים עניות מגברים.

בעקבות משבר
הקורונה עלה ב-

11%

מספר הזכאים הממתינים
לדיור ציבורי.¹³

חלקן של אימהות חד-
הוריות בקרב כלל דיירי
הדיור הציבורי גבוה
במיוחד ועומד על כ-

¹²
47%

נשים מהוות כ-

62.5%

ממקבלי/ות הסיוע
בשכר דירה

■ **כשליש** מהנשים בגיל 65 ומעלה חיות לבד, לעומת 12% בלבד מקרב הגברים.¹⁵

■ לנשים פנסיה נמוכה יותר משל גברים ותלות גדולה יותר בתחבורה ציבורית בגישה לטיפול ושירותים נוספים.

■ מדיניות הממשלה צריכה לתת עדיפות גבוהה לצורכי הטיפול של האוכלוסייה המבוגרת, ובמיוחד למי שגרות/ים לבד ונאלצות/ים להסתגר בביתן/ם לתקופות ארוכות.

ללא התייחסות במדיניות לאתגרים הייחודיים שעמם מתמודדות נשים נהיה עדים להגדלת פערים בין גברים לנשים ולנסיגה בשוויון המגדרי בישראל. הסטנדרט הבינלאומי הוא תשתית למדיניות רגישת מגדר, תוך התאמה להקשר הישראלי.

ד"ר יעל חסון, הדס בן-אליהו, ד"ר הגר צמרת

THE HADASSAH
FOUNDATION

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

יודעת
she knows • هسي تعرف

AdvaCenter مرکز أدفا
מרכז אדוה
מידע על שוויון וצדק חברתי בישראל